

[Tabel 2: Burgerschapscompetentie in schema]

	Kennis	Reflectie	Vaardigheid	Attitude
Democratisch handelen <i>Het aanvaarden van en bijdragen aan een democratische samenleving</i>	Weten wat democratische principes zijn en wat het handelen volgens die principes inhoudt	Nadenken over (on)democratische kwesties en kwesties van (on)macht en (on)gelijke rechten	Eigen standpunt naar voren kunnen brengen en luisteren naar de standpunten van anderen.	Ieders stem willen horen, dialoog willen aangaan en een actieve, kritische bijdrage willen leveren.
Maatschappelijke verantwoordelijkheid <i>Medeverantwoordelijkheid nemen voor de leefgemeenschappen waartoe men behoort</i>	Sociale regels kennen (wettelijke of ongeschreven regels voor het sociaal verkeer).	Nadenken over belangentegenstellingen, sociale cohesie, sociale processen (in- en uitsluiting) en eigen bijdrage aan sociale rechtvaardigheid	Zich sociaal rechtvaardig kunnen opstellen	Zich sociaal rechtvaardig willen opstellen (niemand uitsluiten), bereid zijn tot zorg en hulp, de ander en het milieu niet willen schaden door eigen gedrag.
Omgaan met conflicten <i>Betreft (lichte) conflictsituaties of belangentegenstellingen waarbij het kind zelf 'partij' is</i>	Manieren kennen om conflicten op te lossen, zoals zoeken naar win-win oplossingen, hulp van anderen inroepen, ongelijk bekennen, escalatie voorkomen.	Nadenken over hoe het conflict heeft kunnen ontstaan, over eigen en andermans rol daarin en over mogelijkheden om conflicten te voorkomen of op te lossen.	Naar de ander kunnen luisteren, zich in de ander verplaatsen en win-win oplossingen zoeken.	Conflicten willen onderzoeken, bereid zijn het standpunt van de ander serieus te nemen en samen naar een acceptabele oplossing te zoeken.
Omgaan met verschillen <i>Betreft sociale, culturele, religieuze en uiterlijke verschillen</i>	Kennis hebben van culturele verschillen, van gedragsregels in verschillende sociale situaties, weten wanneer er sprake is van vooroordeel en discriminatie.	Nadenken over aard en gevolgen van verschillen tussen mensen, culturele achtergronden van gedrag en processen van in- en uitsluiting.	Zich kunnen bewegen in onbekende sociale situaties, zich aanpassen aan andermans wensen of gewoonten.	Andermans opvattingen en leefstijl willen leren kennen, positief staan tegenover verschillen.